

KUNGATA HYJNORE

Kungata Hyjnore është quajtur si Misteri i mistereve, i cili përshkon tërë misteret e tjerë. Kungata është misteri në të cilin buka dhe vera e blatur ndryshohen prej Shpirtit të Shenjtë në Trupin e vërtetë dhe Gjakun e vërtetë të Zotit tonë Jisu Krisht. Në çdo mister tjetër ne thërresim bekimet e Perëndisë në disa elementë materialë, që ata të shenjtërohen. Ky element mund të jetë ujë, vaj apo diçka tjetër. Vetëm në Kungatën Hyjnore ne thërresim bekimin e Perëndisë mbi elementët materialë të bukës dhe verës dhe i kërkojmë Atij që jo vetëm t'i shenjtërojë, por t'i ndryshojë në gjakun dhe trupin e Jisu Krishtit. Kështu që, kur ne marrim Kungatën, ne marrim vetë Krishtin, bëjmë një bashkim intim me Të dhe me jetën e përjetshme. Aq i madh është ky mister, sa që ne nuk mund ta shprehim dot, por vetëm e falenderojmë Zotin. E falenderojmë për këtë dhuratë, sa që Kungata e Shenjtë quhet Eukaristia, që do të thotë “Falenderim”. Kungata e Shenjtë dhe Pagëzimi janë mistere të themeluara nga vetë Zoti dhe janë të lidhur ngushtë njëri me tjetrin. Pa këto ne nuk hyjmë dot në Mbretërinë dhe nuk kemi Jetë. Zoti tha që po të mos lindim prej uji dhe fryme (pagëzimi) nuk do të hyjmë në Mbretërinë e Perëndisë, por edhe nëse nuk ushqehemi, çfarë lindi nga pagëzimi, nuk do të rrojë. **“Me të vërtetë po ju them; po të mos hani trupin e Birit të njeriut, dhe po të mos pini gjakun e tij, nuk do të keni jetë në veten tuaj.” (Joan 6:53)** Me pagëzimin lindim jetën shpirtërore, por me Kungatën ushqehemi. Lindja është vetëm një herë, por ushqimi duhet i vazhdueshëm.

Ky mister përbëhet nga dy momente të veçanta: 1)ndryshimi apo transformimi i bukës dhe i verës në Gjakun dhe Trupin e Zotit dhe 2)kungimi me gjakun dhe trupin e Krishtit. Kungata është një mister i pakaluar, në atë çfarë ajo është dhe në atë se çfarë ajo kryen e përmbush. Në ungjillin sipas Mattheut (26:26-28), tregohet që Jisui në Darkën Mistike mori bukën dhe si e bekoi, e theu, ua dha nxënësve duke thënë: “Merrni e hani: ky është Trupi im”. Pastaj mori potirin (kupën) dhe si **u fal nderse**, ua dha atyre duke thënë: “Pini të gjithë prej këtij, sepse ky është Gjaku im...”. E njëjta gjë tregohet dhe në Ungjillin sipas Markut (14) si edhe në atë të Lukës (22). Fjalët e Shpëtimtarit në Darkën Mistike: “Ky është Trupi im që thyhet për ju, ky është Gjaku im i Dhiatës së Re që derdhet për shumë për ndjesën e mëkateve” janë krejtësisht të qarta dhe nuk lejojnë interpretime të tjera, përveçse atij direkt, d.m.th. që nxënësve u ishte dhënë Trupi dhe Gjaku i vërtetë i Krishtit. Dhe kjo është plotësisht në harmoni me premtimin e dhënë nga Shpëtimtari në kapitullin e gjashtë të Ungjillit të Joanit, lidhur me Trupin dhe Gjakun e Tij.

Çfarë është Kungata?

Kungata është një takim personal me Krishtin e Gjallë, Kungimi është dhoma nusërore e shpirtit tonë, ku ai takohet me Dhëndrin Hyjnor. Ashtu siç është Mirozja një Rushaje (Pentekosti) personale, ashtu edhe Kungimi është një Darkë Mistike personale. Ne jetojmë dhe marrim atë që jetuan dhe morrën nxënësit në dhomën e sipërme në Jeruzalem, kur Zoti ynë hëngri bashkë me ta Pashkën. Shën Qirili i Jeruzalemit thotë: “Krishti dha tek fëmijët e dhomës nusërore gëzimin e Trupit dhe të Gjakut të Tij”. Një tjetër nga Etërit e Kishës, Theodoret, shkruan: “Në ngrënien e elementëve të Dhëndrit dhe në pirjen e Gjakut të Tij, ne kryejmë një bashkim martesor”. Shën Ambrozi thotë që kur Trupi i Krishtit prek buzët e besimtarit, kjo është me të vërtetë një puthje dhënë

shpirtit nga Krishti. Kungata është Eskaton, Omega, që ndërhyt në histori, është shijimi i së ardhmes, qielli i pranishëm në tokë. Krishtërimi është më tepër se dogmë apo doktrinë. Është Krishti që jeton ndër ne.

Është më tepër se simbol

Kisha gjithmonë i ka besuar fjalët: “Ky është Trupi im...”, në kuptimin direkt të tyre dhe jo si simbol. DIKAKIA, një nga dokumentet më të vjetër të krishtërimin deklaroi që buka dhe vera janë të shenjta; ato janë ushqimi dhe pija shpirtërore që japin jetën e përjetshme. Shën Ignati shkruan që: “Kungata është mishi i Shpëtimtarit Jisu Krisht, i cili pësoi për mëkatet tona dhe, që Ati në mirësinë e tij e ngriti përsëri”. Ai e quan Kungatën një ilaç për përjetësinë (farmakon athanasias), një antidotë kundër vdekjes. Kur Jisui foli ato fjalë, ai kishte ndër mend pikërisht ato që tha. Buka dhe vera që ne marrim në kungim janë realisht dhe jo simbolikisht Trupi dhe Gjaku i Tij. Sepse vetë Jisui tha: “Sepse mishi im është me të vërtetë ushqim dhe gjaku im me të vërtetë për të pirë. Ai që ha mishin tim dhe pi gjakun tim mbetet tek une dhe une tek ai” (Joan 6:55-56)

Shën Joan Gojarti shkruan: “Çfarë është në potir është e njëjta me atë që doli nga ija e Krishtit. Çfarë është buka: Trupi i Krishtit.’ – “... buka që unë do t’ju jap është mishi im, të cilin unë do ta jap për jetën e botës”(Joan 6:51). Kështu kur një orthodhoks merr kungatën, ai merr Trupin dhe Gjaku e vërtetë të Jisuit, të njëjtin trup që eci në detin e Galileës dhe që qetësoi stuhinë, të njëjtin trup që me vënien e duarve shëroi të verbrin, të njëjtin trup që u kryqëzua në Golgotha për mëkatet tona, të njëjtin trup që u ngjall dhe që ndonëse porta ishte mbyllur, ai hyri brenda; të njëjtin trup që u ngjiti në qiell dhe qëndron në të djathtë të Atit, të njëjtin trup që do të vijë të gjykojë të gjallët e të vdekurit.

Përgatitja për kungim

Agjërimi. Kur flasim për kungimin përnjëherë do na vijë ndermend agjërimi. Kaq i ngatërruar dhe i keqkuptuar është problemi i agjërimin sa që shpesh edhe priftërinjtë nuk janë të një mendjeje, çfarë ka mësuar njëri, nuk mëson tjetri. Ne nuk mund në këtë artikull të shkurtër të sqarojmë gjithçka rreth agjërimin, por do mundohemi të sqarojmë gjërat kryesore. Agjërimi është një disiplinë shpirtërore që ka për qëllim të vlerësojë pjesëmarrjen tonë në Kungim dhe në asnjë mënyrë nuk duhet të shihet si një shfaqësim për të qëndruar larg potirit. Fillimisht duhet të theksojmë që agjërimi nuk është një disiplinë që kufizon vetëm ushqimin. Të agjërosh nuk do të thotë vetëm të mos hash, por edhe të mos gënjesh, të mos vjedhësh, të mos shpifësh, të mos kurvërosh, etj. Shpesh dëgjon të krishterë orthodhoksë që thonë se kanë agjëruar të mërkurë dhe të premte dhe prandaj duan të kungohen të dielën. Në fakt agjërimi të mërkurë dhe të premte nuk lidhet me Kungatën. Kisha e kërkon këtë agjërim edhe nëse ti nuk kungohesh. Disa të tjerë gjejnë justifikim për të mos u kunguar ngaqë nuk kanë agjëruar tërë javën, apo nuk kanë mbajtur kreshmë të gjatë. Nuk ka ndonjë kanun që të vendosë ndonjë kusht për marrjen e kungimit. Shën Nikodhim Ajoriti thotë: “Nga kanunet nuk urdhërohet mbajtja e ndonjë kreshme para marrjes së kungatës”. Është e vërtetë që agjërimi na lartëson për kungatën, por megjithë agjërimin ne kurrë nuk jemi të denjë për atë. Kungata është një dhuratë, ne e marrim jo sepse jemi të denjë, por nga mirësia e Zotit. Takimi me Zotin gjithmonë duhet

paraprirë nga një përgatitje, ashtu sic paraprihet çdo takim i rëndësishëm. Kisha kërkon nga besnikët që ata të kenë mbajtur agjërime për kungatën. Por çfarë është agjërime për kungatën? Nëse lexojmë letrën e parë të Pavlit drejtuar Korinthianëve shohim që ishte zakoni të hahej në shtëpi para se të shkonin në kishë për kungim. Kjo tregon që nuk kishte agjërime përpara, - të paktën në atë ditë. Mbas disa vitesh Kisha zhvilloi agjërime për kungatën, që ishte agjërime komplet nga ushqimi dhe pija mëngjesin para marrjes së Kungatës. Teologu orthodhoks Timothi Vare shkruan: “Orthodhoksia insiston në një agjërime strikt përpara kungimit, asgjë nuk mund të hahet apo të pihet mbas zgjimit në mëngjes”. Pra, nëse ju mbani agjërime e Kungatës dhe nuk keni ndonjë problem moral që mund t’ju mbajë larg Potirit, atëherë ju jeni i detyruar të merrni Krishtin i cili blatohet në Meshë. Tërë qëllimi i Meshës Hyjnore është pikërisht Kungimi. Takimi me Zotin. Në këtë kuptim është parë përgatitja përpara, si një përpjekje për t’u denjësuar. Mendimi që nuk kungohem ngaqë nuk kam mbajtur një kreshmë të gjatë nuk qëndron. Ne nuk duhet ta shmangim kungimin kur ne mendojmë që jemi të padenjë e mëkatarë. Pikërisht pse jemi të padenjë e mëkatarë ne kemi nevojë për të. Duhet ta marrim për shërimin e shpirtit dhe t’i afrohem Potirit me “frikë Perëndie, shpresë dhe dashuri”.

Rrëfimi

Edhe rrëfimi duhet parë në idenë e një përgatitjeje përpara marrjes së Kungimit. Kisha nuk e ndalon atë që do të rrëfihet para çdo kungimi. Por duhet patur parasysh që rrëfimi para kungimit nuk është një kusht i domosdoshëm. Asnjë mister nuk është i varur nga një mister tjetër, por ata janë të ndërthurrur me njëri-tjetrin. Rrëfimi para takimit me Zotin është parë në idenë e shprehur nga vetë Zoti, që kur vjen të flijosh në altar dhe nëse ke ndonjë gjë kundër vëllait, shko në fillim pajtohu me të, pastaj eja e flijo. Rrëfimi është një pajtim, vendos një paqe në shpirt dhe na ndihmon ta takojmë me gëzim Zotin tonë. Prandaj edhe rrëfimi nuk duhet të jetë një justifikim për të mos u kunguar. Ai duhet të na lartësojë për kungimin dhe jo të na largojë.

Shpeshësia e Kungimit

Në veprat e Apostujve shohim që të krishterët e Jerusalemit mblidheshin së bashku me Apostujt për të festuar Misterin e Meshës Hyjnore (Vep. 2:42-47). Në vargjet 46-47 thuhet: “Edhe përdita ishin duke pritur me një zemër Hieroret, e thyenin bukë nëpër çdo shtëpi, e hanin me gëzim e kthjelltësi zemre, duke lavdëruar Perëndinë e duke patur hir para gjithë popullit. Edhe Zoti shtonte përditë ndër kishat ata që shpëtonin”. Pra të krishterët e Jerusalemit së bashku me Apostujt kungoheshin përditë. Konfessori Job thotë: “Po të jetë e mundur edhe përditë lejohet kungimi për priftërinjtë e laikët, për burrat e për gratë, për fëmijët e për pleqtë” Shën Vasili i madh shkruan: “Është mirë dhe e dobishme të marrësh kungimin çdo ditë, sepse vetë Krishti thotë qartë: ‘Ai që ha mishin tim dhe pi gjakun tim ka jetë të përjetshme’” (Joan 6:54). Sepse kush është ai që dyshon se pjesëmarrja e vazhdueshme në jetë nuk është gjë tjetër, veçse të shtosh jetën? Unë vetë kungohem katër herë në javë: të dielën, të mërkurën, të premten dhe të shtunën, por edhe në ditë të tjera nëse ka ndonjë përkujtim shenjtë”. Shën Ambrozi, peshkop i shquar i Milanos duke kritikuar ata që nuk kungoheshin shpesh thotë: “Duhet të bëjmë një jetë të tillë, që të jemi në gjendje të kungohemi përditë”. Kanunet e Kishës urdhëronin që nëse

dikush nuk e merrte kungatën për tre të diela rresht, pa ndonjë arsye, ai duhet të çkishërohej. Këtë mendim kishin të tërë Etërit e Kishës dhe kjo ishte praktika e Kishës. Por për fat të keq, nga disa arsye të caktuara historike në Kishë filloi një praktikë e gabuar në lidhje me kungimin. Gjatë pushtimit turk, meqënëse mundësitë ishin të kufizuara, filloi praktika e kungimit vetëm katër herë në vit mbas katër kreshmave të mëdha. Për kungim kisha kërkon vetëm respektimin e agjërimeve që ajo ka caktuar dhe jo Kreshma të posaçme. Shën Nikodhim Aporiti mori inisiativën për të rifilluar kungimin e shpeshtë në Malin Athos dhe në Kishën Orthodhokse në përgjithësi. Në vitin 1783 ai shkroi një broshurë “Rreth kungimit të shpeshtë”. Ndonëse ai u kritikua nga disa, një dekret zyrtar i Sinodit të Kostandinopojës (gusht 1819) e pranoi parimin e tij që çdo besnik duhet të merrte kungimin në çdo Meshë. Tani ky është një kanun zyrtar i kishës. Të marrësh kungimin tre-katër herë në vit nuk është ndonjë gjë e keqe, por të ushqehesh çdo ditë është shumë e shumë më mirë. Sa më afër dhe sa më shpesh ta takosh Zotin aq më mirë është dhe aq më shumë shpirti është i ndritshëm dhe i forcuar.

Rëndësia e Kungimit

Për të theksuar rëndësinë e Kungimit po përsërisim edhe një herë fjalët e Zotit: “Me të vërtetë, me të vërtetë po ju them juve, në mos hëngrët mishin e të Birit të njeriut, edhe në mos pitë gjakun e tij, s’keni jetë në veten tuaj. Ai që ha mishin tim dhe pi gjakun tim, ka jetë të përjetshme dhe unë do ta ngjall në ditët e pastajme” (Joan 6:53-54). Kungimi nuk është diçka sipas dëshirës. Është një nevojë e domosdoshme për shpëtimin siç është besa, pendimi, rrëfimi dhe pagëzimi. Duke folur për Kungatën, Nikolla Kabasila thotë: “Ajo është përmbushja e të gjitha mistereve dhe jo vetëm një prej tyre... Të gjitha përpjekjet njerëzore arrijnë në qëllimin final. Sepse në këtë mister ne arrijmë Zotin Vetë dhe Zoti Vetë është bërë një me ne, në më të përkryerit e të gjitha bashkimeve... Ky është misteri final, më larg se ai nuk mund të shkohet dhe asgjë nuk mund t’i shtohet”. Po e përfundojmë më një pjesë nga Filoalia. Një njeri i shenjtë i cili kishte fuqi mbi demonët i pyeti një herë frymërat: “Cilat janë gjërat që ju keni më shumë frikë të krishterët?” Ata u përgjigjën: “Me të vërtetë ju zotëroni tre gjëra të mëdha: E para është ajo që ju varni në qafë, e dyta është ajo që ju laheni në Kishë dhe e treta ajo që merrni në Kishë.” Ai i pyet përsëri: “Nga këto cilën keni më shumë frikë?” Ata u përgjigjën: “Nëse ju ruani mirë atë që merrni në Kishë (Kungatën) asnjë nga ne nuk mund t’ju dëmtojë”. Tre gjërave u trembeshin demonët, Kryqit, Pagëzimit dhe Kungimit, por më shumë i trembeshin ruajtjes së pastër të Kungatës Hyjnore.

(Pjesa e Ungjillit)

“Me të vërtetë, me të vërtetë po ju them se po të mos hani mishin e Birit të njeriut, edhe po të mos pini gjakun e tij, nuk do të keni jetë në veten tuaj. Kush ha mishin tim dhe pi gjakun tim, ka jetën e amëshuar dhe unë do ta ngjall në ditën e fundit”.